

Ervaringen met kinderopvang

Meting 4 – juli 2024

Colofon

Datum

September 2024

Bron foto's: Unsplash.com

Unsplash is een platform met rechtenvrije foto's geüpload door de fotografen zelf.

Opdrachtgever

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Rapportnummer

2024/201

Auteurs

Carolien Veldkamp
Roy van der Hoeve

Ipsos I&O Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E nl-info-publiek@ipsos.com
KvK-nummer 08198802

Ipsos I&O Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E nl-info-publiek@ipsos.com

Inhoudsopgave

1. [Inleiding](#)
2. [Samenvatting](#)
3. [Kinderopvang: gebruik en voorkeur](#)
4. [Wachtlijsten](#)
5. [Tevredenheid met de kinderopvang](#)
6. [Vaccinaties](#)
7. [Incidenten](#)
8. [Ouderbetrokkenheid](#)
9. [Bijlage: achtergrondkenmerken](#)

1. Inleiding

Inleiding

Achtergrond en doel onderzoek

De directie Kinderopvang van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) draagt zorg voor het stelsel van kinderopvang in Nederland. Zij hecht veel waarde aan het ophalen van beelden, signalen, meningen en ervaringen van ouders, een belangrijke doelgroep van het beleid. Daarom heeft de directie Kinderopvang Ipsos I&O (voorheen I&O Research) gevraagd om deze ervaringen periodiek op te halen middels een enquête.

Het voorliggende rapport presenteert de resultaten van de *vierde meting – juli 2024*¹. Met dit onderzoek wil de directie Kinderopvang meer inzicht verkrijgen in de (ontwikkeling in) ervaringen van (toekomstige) ouders met kinderopvang.

Weging

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, opleiding en regio. Dit betekent dat de verhoudingen binnen deze kenmerken zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor ouders voor wat betreft deze kenmerken.

¹ De eerste meting vond plaats in oktober 2022, de tweede meting in juni 2023 en de derde meting in december 2023.

Methode: dataverzameling

De enquête is opnieuw uitgezet in juli 2024 onder (aanstaande) ouders in het I&O Panel. Het gaat hierbij om ouders met kinderen tot 12 jaar. In totaal vulden 1.912 respondenten de vragenlijst helemaal in. In tabel 1.1 staat de verdeling van respondenten naar (toekomstige) kinderopvang. Onder formele opvang verstaan we de kinderdagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderopvang. Naast formele opvang, is ook informele opvang mogelijk: opvang door grootouders, door andere vrienden of familie of één of meer vaste oppas(sen).

Tabel 1.1 Responsoverzicht naar doelgroep (meerdere doelgroepen mogelijk)

Doelgroep	Aantal
Ouders met formele kinderopvang	1.202
Ouders zonder formele kinderopvang	677
Zwangeren (met of zonder kinderen)	151
Totaal	1.912

2. Samenvatting

Samenvatting (I)

2.1 Gebruik en voorkeur kinderopvang

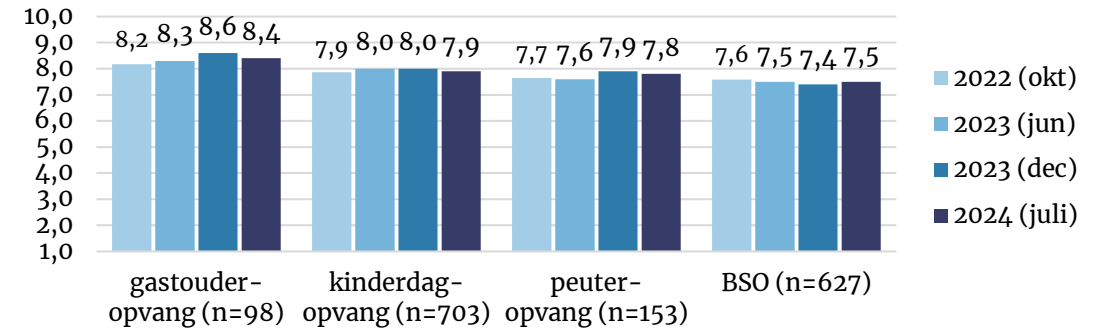
Driekwart ouders heeft gewenste vorm van opvang

De drie meest gebruikte vormen van opvang door ouders in dit onderzoek zijn informele opvang (grootouders), de buitenschoolse opvang en de kinderdagopvang*. Driekwart van de ouders met opvang heeft de gewenste vorm van opvang (74%). Als ouders niet de opvang van hun voorkeur hebben, komt dit meestal vanwege de kosten (30%), omdat familie of vrienden niet beschikbaar zijn om op te passen (27%) of omdat de gewenste dagen niet beschikbaar zijn (26%). De voorkeursopvang verschilt sterk: sommigen zien bijvoorbeeld het liefst dat familie vaker oppast, anderen willen hun familie juist minder belasten.

Een vijfde van de ouders maakt geen gebruik van (in)formele kinderopvang: de helft van hen heeft het werk zo gepland dat het niet nodig is, bij dertig procent werken beide ouders niet en voor een deel (16%) is opvang te duur. Maar 14 procent van de ouders zonder opvang, zou liever wel opvang willen.

Relatief meer hoger opgeleiden en ouders met een hoog inkomen maken gebruik van formele opvang. Ouders waarbij één ouder (in plaats van beide ouders) werkt hebben vaker helemaal geen opvang.

Figuur 2.1 Rapportcijfer voor de kinderopvang die ouders gebruiken

Tevreden met opvang, gastouderopvang meest positief beoordeeld

Ouders blijven de opvang positief beoordelen, zie figuur 2.1. De gastouderopvang blijft de hoogste score krijgen (8,4). Het laagste cijfer, maar nog steeds een ruime voldoende, is voor de buitenschoolse opvang (7,5). De waardering is stabiel sinds 2022.

Mogelijkheid tot ruilen grootst bij gastouderopvang, dagopvang stabiel geworden

Dagen ruilen of bijkopen is, net als vorige metingen, het vaakst mogelijk bij de gastouderopvang (47% van de ouders met gastouderopvang kan dit altijd of vaak). Bij de buitenschoolse opvang geldt dit voor ruim een kwart (24%) van de ouders, bij de dagopvang voor een vijfde (22%) en bij de peuteropvang voor 29 procent. In vergelijking met de vorige meting vinden minder ouders dat het ruilen of bijkopen lastiger is geworden op de kinderdagopvang. De gastouderopvang is nog steeds het meest stabiel: 80 procent geeft aan dat dit niet is veranderd en 9 procent zegt dat dit lastiger is geworden.

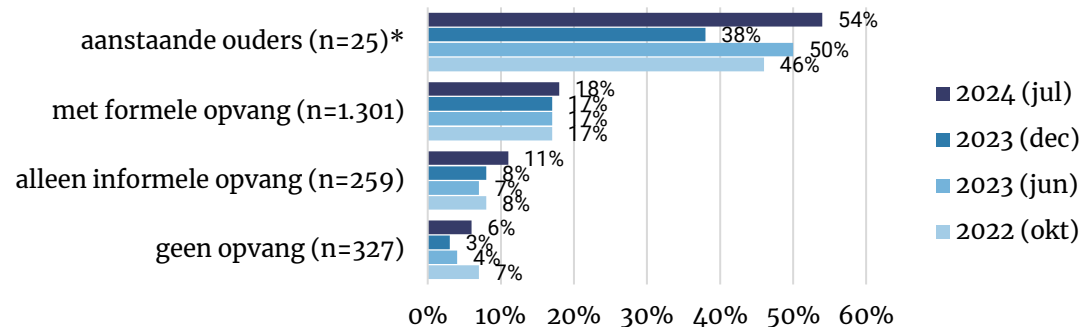
Samenvatting (II)

2.2 Wachtlijsten

Wachtlijst blijft, ruim een derde tevreden over communicatie hierover

Nog steeds staan aanstaande ouders en ouders met formele opvang vaker op een wachtlijst dan ouders zonder formele opvang (zie fig. 2.2).

Figuur 2.2 Percentage ouders op een wachtlijst per opvangvorm (n=1.912)

Ouders staan nog steeds met name op een wachtlijst voor de buitenschoolse opvang (46%) of dagopvang (37%). Een derde (35%) staat tussen de drie en zes maanden op een wachtlijst, bijna een vijfde (18%) tussen de zes en twaalf maanden. Een deel van de ouders (35%) heeft de opvang waarop zij wachten nog niet nodig, sommigen wachten op een plek op specifieke dagen (30%) of een specifieke opvang (22%).

Wachtlijst kan zorgen voor stress en onzekerheid

Ouders vinden oplossingen voor de ontbrekende opvang door minder te werken (20%), familie te laten oppassen (18%), of op andere dagen of uren te werken dan hun voorkeur heeft (18%). Een deel van de ouders ondervindt hinder van de wachtlijst, in de vorm van stress, minder inkomen en minder carrièremogelijkheden. Een deel heeft de opvang nog niet nodig, uit de toelichtingen blijkt echter dat de wachtlijst ook voor hen voor stress en onzekerheid kan zorgen.

Wachtlijstouders blijven kritisch

Een derde van de ouders vindt dat er te weinig kinderopvangplekken in hun omgeving beschikbaar zijn. Net als in de vorige meting zijn ouders op een wachtlijst kritischer over beschikbare kinderopvang (voor zichzelf en voor anderen) dan ouders die niet op een wachtlijst staan.

Helft van de ouders op wachtlijst zou zonder wachtlijst (waarschijnlijk) meer werken

Ouders die op een wachtlijst staan, betaald werk doen en vanwege deze wachtlijst minder werken, andere dagen of uren werken of meer thuis werken, is gevraagd of zij meer zouden gaan werken als zij niet op een wachtlijst zouden staan. Bijna de helft zou (waarschijnlijk) meer uren gaan werken zonder wachtlijst, een even grote groep zou dit (waarschijnlijk) niet doen. Van de ouders die wel meer zouden werken, zouden zij gemiddeld 9,7 uur extra werken. Dertig procent zou 8 uur extra gaan werken in dat geval, 20 procent zou 4 uur meer gaan werken.

Samenvatting (III)

Een derde van de ouders tevreden over communicatie, krijgen weinig updates

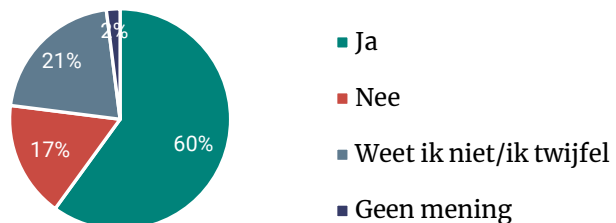
Ruim een derde van de ouders op een wachtlijst is tevreden over de communicatie over de wachtlijst (37%). Een deel (31%) is neutraal en 29 procent is ontevreden. Ouders lichten veelal toe dat zij geen updates krijgen en niet weten hoe lang het nog duurt voordat er plek is.

2.3 Vaccinaties

Meerderheid ouders met opvang voor verplicht vaccinatie

Bijna twee derde (63%) van de ouders met een vorm van formele opvang, maakt zich zorgen over de dalende vaccinatiegraad onder kinderen. Ruim een derde is bang dat hun kind ziek wordt als gevolg van de dalende vaccinatiegraad op de opvang (38%), maar bijna niemand houdt zijn kind wel eens thuis met deze reden (5%). Met name ouders met kinderen tot 4 jaar, ouders met een hogere opleiding en/of inkomen maken zich zorgen hierover. Zes op de tien ouders vinden dat vaccineren volgens het Rijksvaccinatieprogramma verplicht moet worden voor de opvang.

Figuur 2.3 Vindt u dat kinderen verplicht gevaccineerd moeten zijn voordat zij gebruik mogen maken van de opvang? (n=1.301)

2.4 Ouderbetrokkenheid en incidenten

Ouders praten met pedagogisch medewerkers en lezen app/nieuwsbrief

De meerderheid van de ouders (85%) praat met de pedagogisch medewerkers als zij hun kind komen halen of brengen. Een deel (62%) bespreekt de opvoeding wel eens met hen, een kleinere groep (42%) ziet hen als partners in de opvoeding. Naast de gesprekken met de medewerkers, zijn ouders met name betrokken vanwege informatie in de app (68%) of het lezen van de nieuwsbrief (60%). Een deel (57%) maakt altijd gebruik van de 10-minuten gesprekken. Een kleinere groep gaat altijd naar evenementen (29%), themabijeenkomsten (11%) of activiteiten zoals een sportdag (9%) als die worden aangeboden/georganiseerd.

De meeste ouders (89%) kregen geen huisbezoek voor de start van de opvang en hebben hier ook geen behoefte aan (85%).

Merendeel ouders onbekend met beleid rondom incidenten

De meerderheid van de ouders met opvang weet niet waar zij een incident zouden melden (54%) en weet niet wat het beleid rondom incidenten is (69%) bij hun kinderopvangorganisatie.

3. Kinderopvang: gebruik en voorkeur

Grootouders, BSO en dagopvang blijven populair

De drie meest gebruikte vormen van opvang voor het eerste, tweede en derde kind zijn grootouders, de buitenschoolse opvang en de kinderdagopvang. Dit is gelijk aan eerdere metingen. De helft van de ouders die gebruikmaken van een vorm van opvang, laten hun oudste kind(eren) opvangen door opa en/of oma.

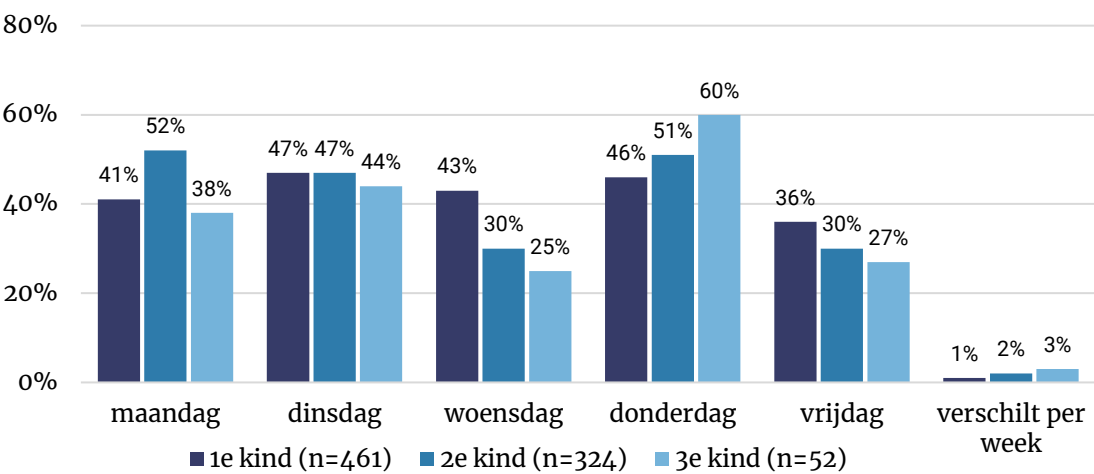
Op de woensdag en de vrijdag worden kinderen het minst vaak naar de kinderdagopvang gebracht. Voor het oudste kind lijkt er desalniettemin weinig verschil te zijn tussen de dagen. Veruit de meeste ouders hebben vaste dagen waarop zij hun kind(eren) naar de kinderdagopvang brengen.

Buitenschoolse opvang: met name na school en tijdens vakantie
Van de ouders die gebruikmaken van buitenschoolse opvang (n=627), maakt bijna iedereen gebruik van *naschoolse opvang* (96%). Twee derde maakt (ook) gebruik van *vakantieopvang* (67%) en een vijfde gebruikt de *voorschoolse opvang* (21%). Deze cijfers zijn (ongeveer) gelijk aan eerdere metingen.

Tabel 3.1 Van welk van de onderstaande opvangvormen maakt uw kind gebruik? (Top 3)
(ouders die een vorm van opvang hebben)

	kind 1 (n=1.560)	kind 2 (n=878)	kind 3 (n=162)
1	grootouders (51%)	grootouders (49%)	grootouders (35%)
2	buitenschoolse opvang (36%)	kinderdagopvang (33%)	kinderdagopvang (32%)
3	kinderdagopvang (25%)	buitenschoolse opvang (30%)	buitenschoolse opvang (20%)

Figuur 3.1 Op welke dagen gaat uw kind naar de kinderdagopvang?*
(ouders die gebruikmaken van opvang)

* Wegens de lage n staan de percentages voor het 4^e en 5^e kind niet in de figuur.

Driekwart ouders heeft gewenste vorm van opvang

Driekwart van de ouders die gebruikmaken van kinderopvang zijn tevreden met de (combinatie van) opvang die ze nu voor hun kind(eren) hebben. Dit is meer dan in december 2023, en weer gelijk aan juni 2023. Negen procent wil liever geen opvang, iets minder dan in 2023. Een kleine groep (8%) zou liever meer opvang gebruiken.

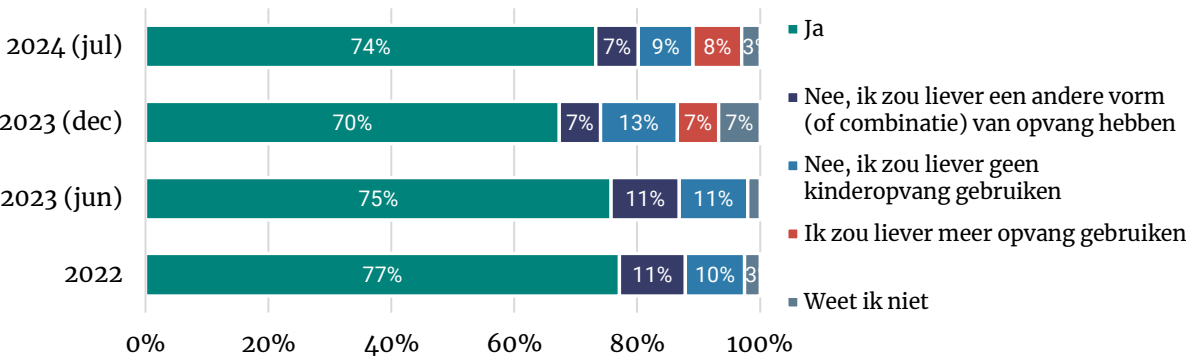
Net als in de vorige meting is de meest genoemde reden voor het niet gebruiken van de voorkeursopvang dat dit te veel geld kost (30%). Een kwart heeft geen familie of vrienden om op te passen (27%) en een even grote groep geeft als reden dat de gewenste dagen niet beschikbaar zijn (26%). In vergelijking met eerdere metingen, is een wachtlijst *minder vaak* een reden (15%).

Verschillen tussen groepen

Ouders met een hoog inkomen (twee keer modaal of meer) maken vaker gebruik van hun voorkeursopvang. Relatief veel ouders met kinderen tussen de 4 en 11 jaar maken liever geen gebruik van opvang (13%). Ouders op een wachtlijst hebben minder vaak hun voorkeursopvang.

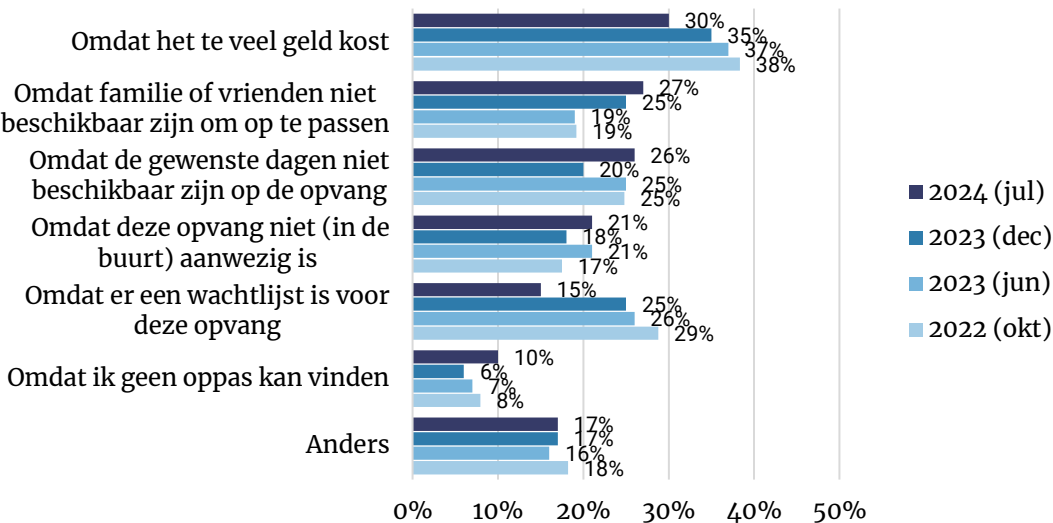
Verschillende wensen en voorkeuren
Op de vraag welke opvang wel hun voorkeur zou hebben, geven ouders net als in de vorige metingen verschillende antwoorden. Een deel van de ouders wil meer dagen formele opvang, anderen juist minder (en meer opvang door familie), sommigen willen het liefst flexibele opvangsmogelijkheden. “Meerdere dagen naar de opvang maar dat is te duur.”

Figuur 3.2 Heeft de huidige (combinatie van) opvang voor uw kind(eren) uw voorkeur? (van de ouders die een vorm van opvang hebben, n=1.560)*

* In 2023 (dec) is de antwoordoptie ‘ik zou liever meer opvang gebruiken’ toegevoegd.

Figuur 3.3 Waarom maakt u nu geen gebruik van de opvang van uw voorkeur? (n=119) (meerdere antwoorden mogelijk)

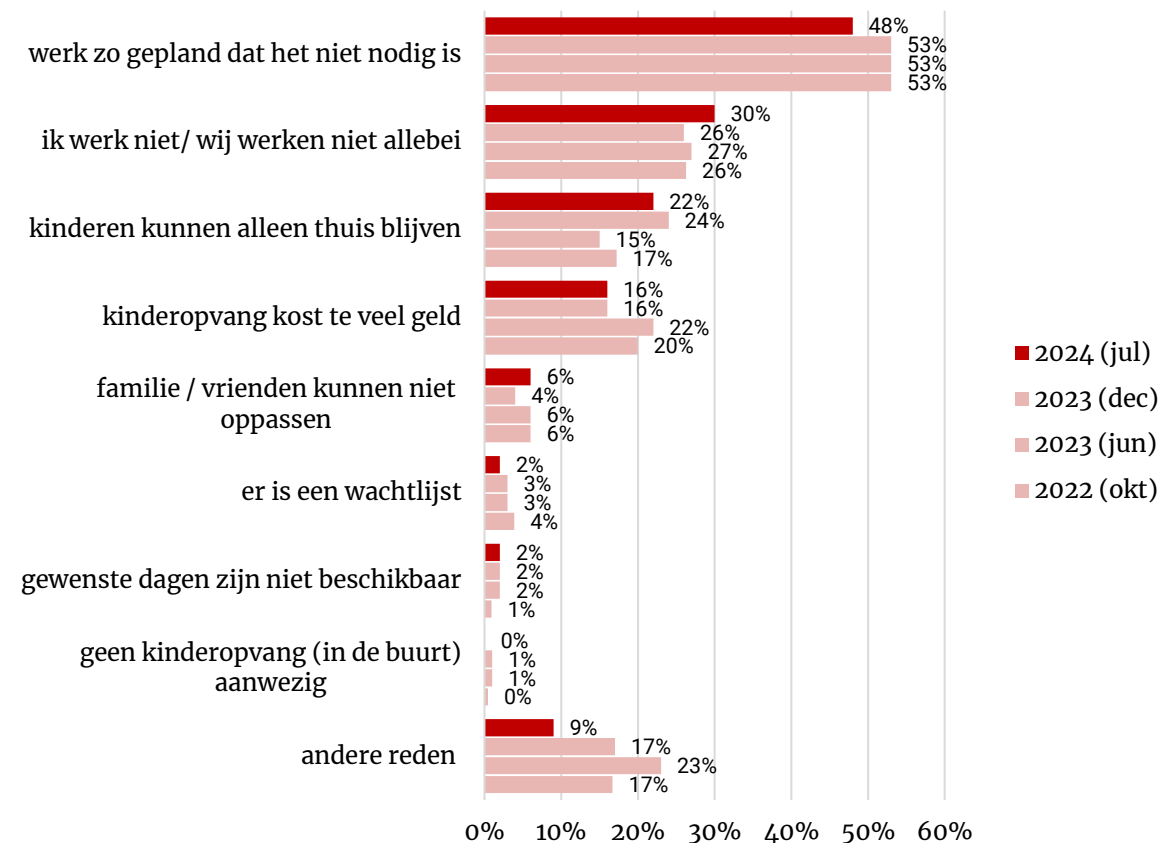

Helpt heeft werk zo gepland dat opvang niet nodig is

Bijna de helft van de ouders die *geen* gebruikmaakt van kinderopvang heeft hun werk zo gepland dat ze geen opvang nodig hebben (48%). Drie op de tien ouders zonder opvang werken niet en/of hebben een partner die niet werkt. Een vijfde benoemt dat de kinderen alleen thuis kunnen blijven. Voor 16 procent zijn het financiële redenen: kinderopvang kost te veel geld (dit is hetzelfde als eind 2023, maar minder dan juni 2023).

Ouders met hoger inkomen en/of hogere opleiding vaker formele opvang
Meer hoger opgeleiden maken gebruik van formele opvang (dagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang, gastouderopvang) dan middelbaar en lager opgeleiden. Met name ouders met een hoog inkomen hebben formele opvang. Ouderstellen waarbij één ouder werkt hebben vaker geen opvang dan ouderstellen waarbij beide ouders werken.

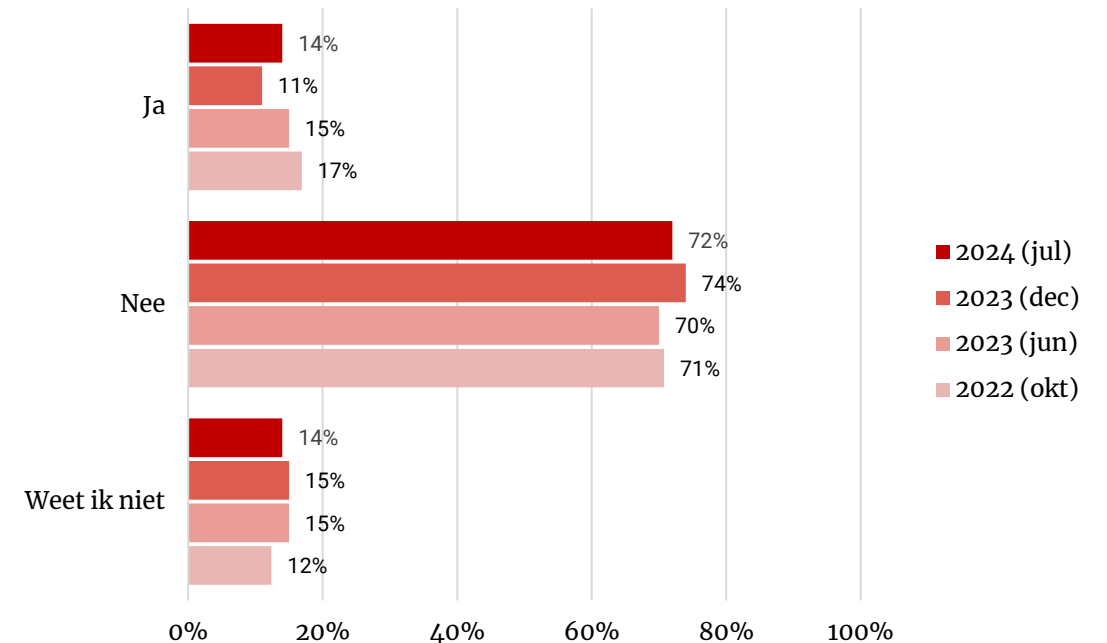
Figuur 3.4 Waarom maakt u geen gebruik van kinderopvang? (n=327) (meerdere antwoorden mogelijk)

Meerderheid ouders zonder opvang is hier tevreden mee

Nog steeds heeft een meerderheid van de ouders zonder kinderopvang (72%) hier ook geen behoefte aan. Een groep van 14 procent zou wel liever kinderopvang gebruiken. Een even grote groep weet het niet.

Figuur 3.5 Zou u liever wel van kinderopvang gebruikmaken? (n=327)

4. Wachtlijsten

Wachtlijsten blijven

Net als vorige metingen staan aanstaande ouders* en ouders met formele opvang vaker op een wachtlijst dan ouders zonder (formele) opvang**. Van de aanstaande ouders staat 54 procent op een wachtlijst, van de ouders met formele opvang staat 18 procent op een wachtlijst. Onder ouders met alleen informele opvang of ouders zonder opvang is dit respectievelijk 11 en 6 procent.

Gelijk aan vorige metingen staan (aanstaande) ouders het vaakst op een wachtlijst voor de buitenschoolse opvang (46%), gevolgd door de dagopvang (37%) en de peuteropvang (23%). Maar een kleine groep wacht op een plek bij de gastouderopvang (4%) (zie tabel 4.1).

Twee derde (66%) staat in juli 2024 maximaal zes maanden op een wachtlijst. Een vijfde tussen de zes en twaalf maanden en 16 procent langer dan een jaar. Deze wachttijden verschillen niet van 2023.

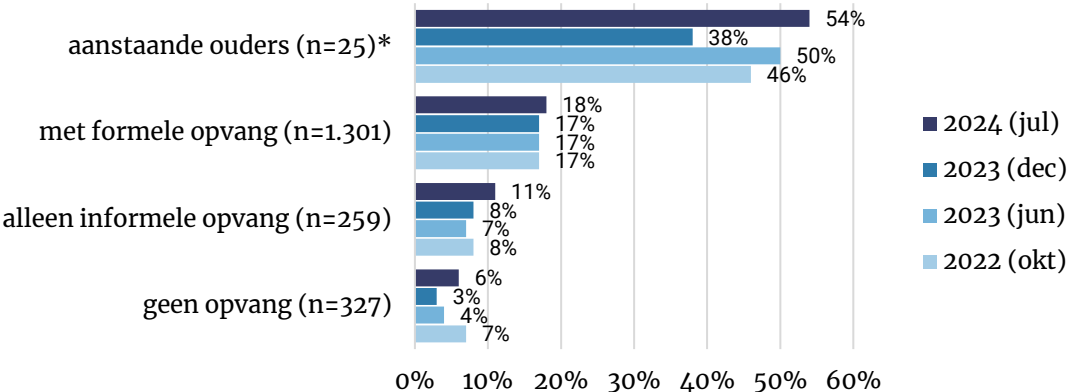
Tabel 4.1 Voor welke opvang staan ouders op een wachtlijst? (n=320)

	BSO	Dag-opvang	Peuter-opvang	Gastouder-opvang	Andere wachtlijst
2024 (jul)	46%	37%	23%	4%	3%
2023 (dec)	50%	37%	19%	2%	2%
2023 (jun)	48%	38%	21%	4%	2%
2022 (okt)	42%	46%	22%	3%	1%

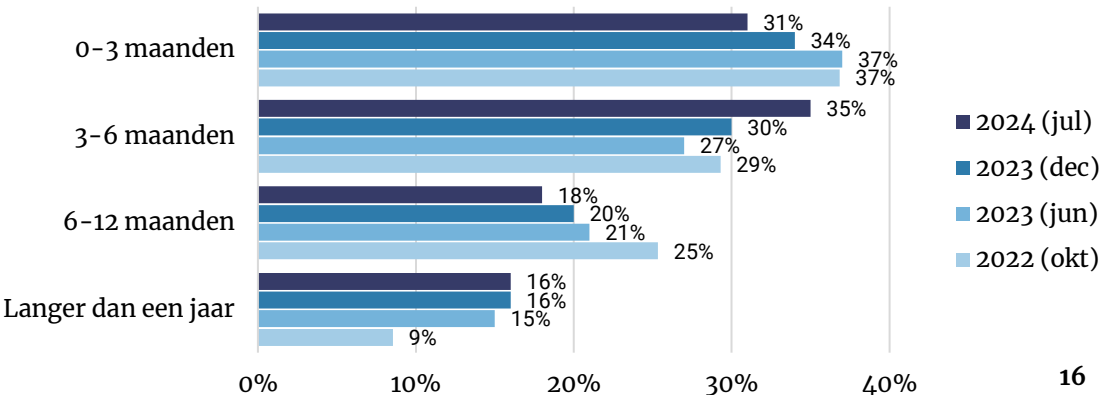
* Aanstaande ouders: in verwachting van eerste kind. Vanwege het lage aantal waarnemingen is dit resultaat indicatief.

** WachtlIJst: in dit onderzoek is dit de wachttijd van inschrijfdatum tot plaatsingsdatum.

Figuur 4.1 Percentage ouders op een wachtlijst per opvangvorm (n=1.912)

Figuur 4.2 Hoe lang staat u al op een wachtlijst? (n=320)

Dinsdag en donderdag blijven voorkeursdagen

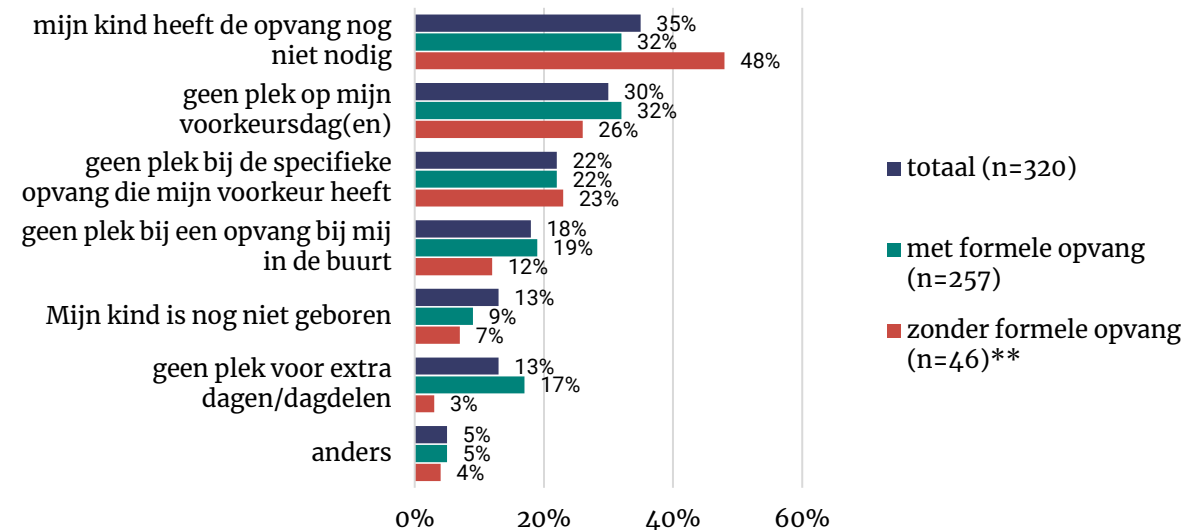
De grootste groep ouders staat op een wachtlijst omdat ze de opvang nog niet nodig hebben (35%), gevolgd doordat er geen plek is op de voorkeursdagen (30%) en omdat er geen plek is bij een opvang die hun voorkeur heeft (22%). Achttien procent noemt dat er bij hen in de buurt geen plek bij de opvang is. Er is geen verschil met december 2023.

Ouders op een wachtlijst voor bepaalde voorkeursdagen staan het vaakst op een wachtlijst voor de donderdag (55%) en de dinsdag (52%). Een derde staat op de wachtlijst voor de maandag (33%). De woensdag is samen met de vrijdag het minst populair. Er zijn geen significante verschillen met 2023.

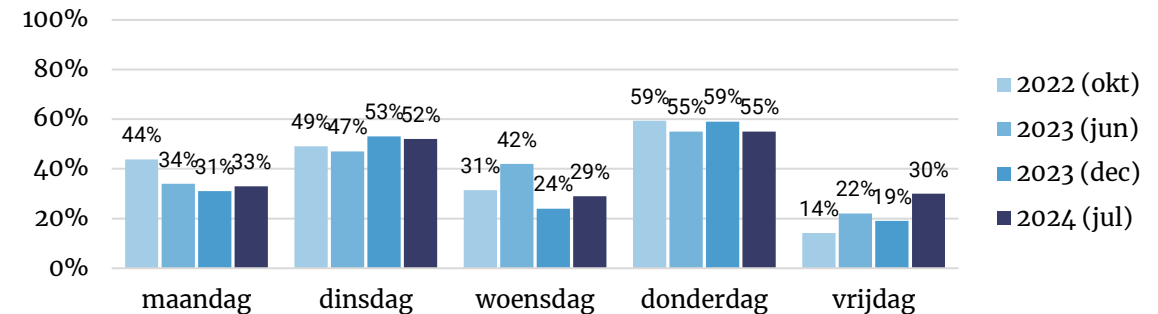
* Wegens de lage n voor aanstaande ouders die op een wachtlijst staan (n=17) hebben we deze groep niet meegenomen in de figuur.

** Wegens het lage aantal waarnemingen (n=46) zijn de resultaten voor deze groep indicatief.

Figuur 4.3 Waarom staat u op een wachtlijst?* (meerdere antwoorden mogelijk)

Figuur 4.4 Geen plek op voorkeursdag(en): voor welke voorkeursdag(en) staat u op een wachtlijst? (n=95)

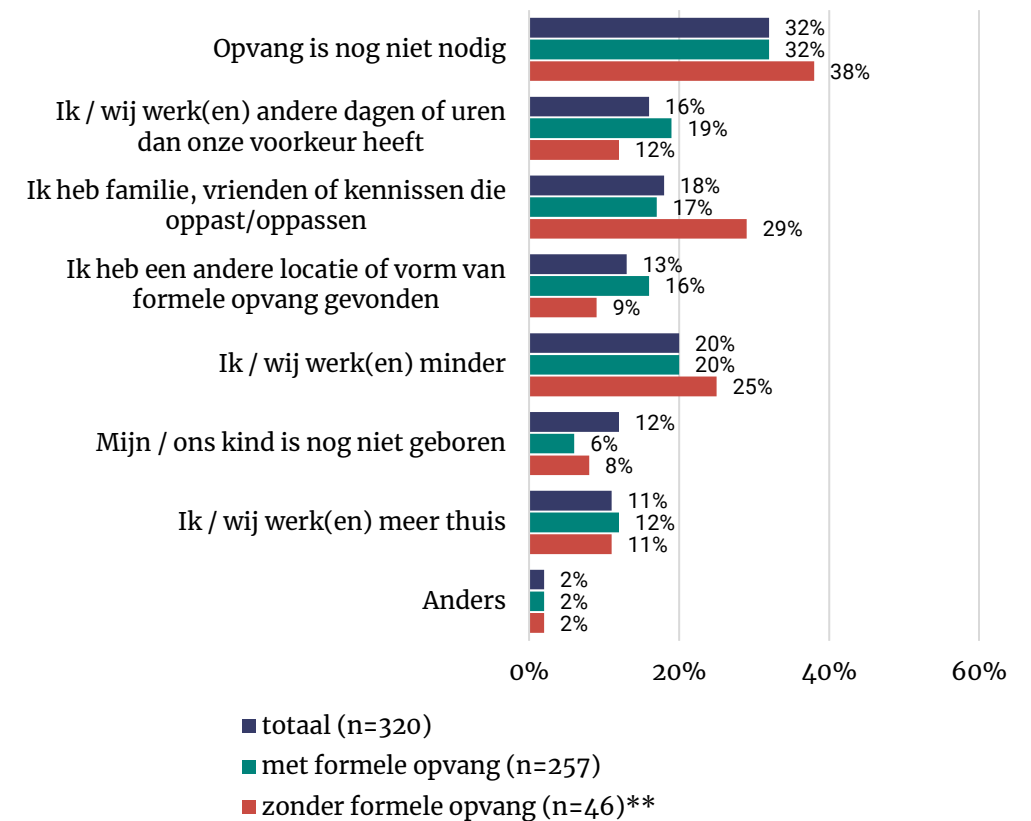
Wachtlijst voor (toekomstige) opvang kan zorgen voor stress

Ongeveer een derde van de ouders op een wachtlijst geeft aan dat opvang op dit moment nog niet nodig is. Zestien procent van de ouders die op een wachtlijst staat, werkt andere uren of dagen dan zij eigenlijk zouden willen. Een vergelijkbaar deel krijgt hulp van familie of vrienden om met de wachtlijst om te gaan (18%). Ook heeft een deel van de ouders een andere locatie of vorm van opvang gevonden (13%) of werken ze minder (20%). Het aandeel ouders dat minder werkt, is iets gestegen ten opzichte van december 2023 (13%).

De gevolgen van de wachtlijst worden door ouders toegelicht, zie hieronder. Hieruit blijkt dat het voor een groot deel van de ouders zorgt voor meer stress en onzekerheid. Ook ouders die de opvang nu nog niet nodig hebben, hebben zorgen over of ze de opvang op tijd krijgen. Sommige ouders benoemen het effect op hun carrière en inkomsten. Voor een klein deel heeft de wachtlijst geen grote gevolgen, omdat ze er nog geen hinder van ondervinden.

- “Als hij niet terechtkan als hij naar school gaat komen we serieus in de problemen met werk.”
- “De planning voor over 2 maanden, als mijn dochter van bijna 4 naar school gaat, is nog erg onzeker. Mogelijk moeten ik en mijn partner minder gaan werken.”
- “Het wordt een probleem zodra ik, als moeder, weer aan het werk wil.”
- “Ik moet langer ouderschapsverlof opnemen dan ik van plan was om te overbruggen.”
- “Continue stress om alle opvang rond te krijgen. Minder werken dus minder inkomsten, maar wel meer betalen aan kinderopvang omdat gastouders vol zitten.”
- “Meer stress, minder carrièremogelijkheden en minder inkomsten.”

Figuur 4.5 Hoe gaat u op dit moment om met deze wachtlijst?* (meerdere antwoorden mogelijk)

* Wegens de lage n voor aanstaande ouders die op een wachtlijst staan (n=17) hebben we deze groep niet meegenomen in de figuur.

** Wegens de lage n zijn de resultaten voor deze groep indicatief.

Nog steeds onvoldoende kinderopvang beschikbaar

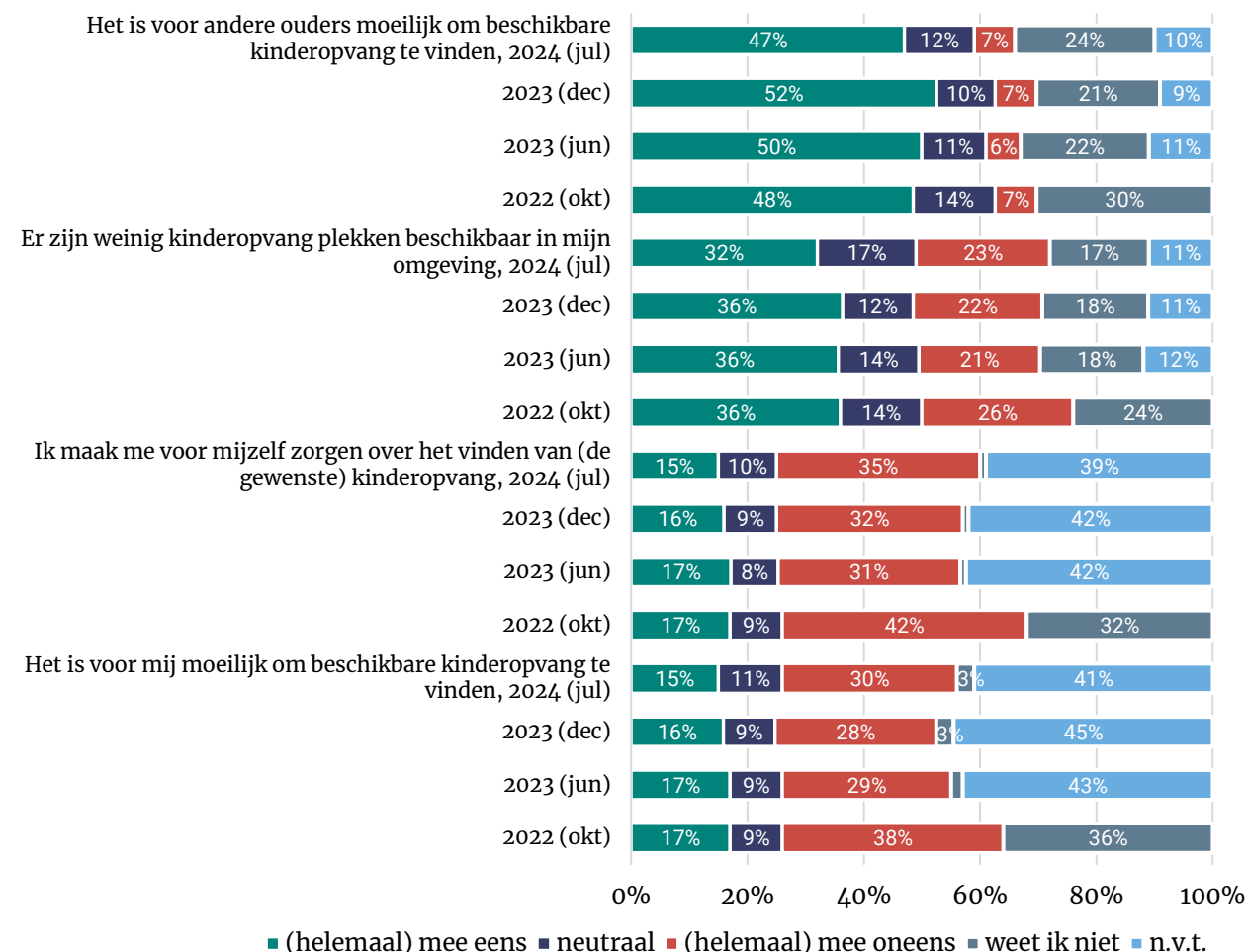
Bijna de helft (47%) van de ouders denkt dat het voor andere ouders moeilijk is om beschikbare kinderopvang te vinden, dit is iets minder dan eerdere metingen. Slechts 15 procent heeft hier zelf moeite mee. Eveneens 15 procent maakt zich zorgen over het vinden van kinderopvang. Een derde vindt dat de beschikbare kinderopvang in hun omgeving beperkt is, dit is iets gedaald ten opzichte van eerdere metingen.

Op de volgende pagina bespreken we verschillen tussen ouders die wel en ouders die niet op een wachtlijst staan.

Verschillen tussen groepen

- Met name ouders met jonge kinderen maken zich voor zichzelf zorgen over het vinden van kinderopvang en hebben moeite met het vinden van kinderopvang.
- Dat het voor andere ouders moeilijk is en dat er weinig plekken in de omgeving zijn, vinden relatief veel vrouwen, ouders met een hogere opleiding, met een hoger inkomen en ouders met jonge kinderen.

Figuur 4.6 Stellingen over het vinden van beschikbare kinderopvang (n=1.912)*

Ouders op wachtlijst zijn kritischer en maken zich meer zorgen over beschikbare kinderopvang

We hebben gekeken naar verschillen tussen ouders die op een wachtlijst staan en ouders die niet op een wachtlijst staan wat betreft de stellingen over het vinden van kinderopvang.

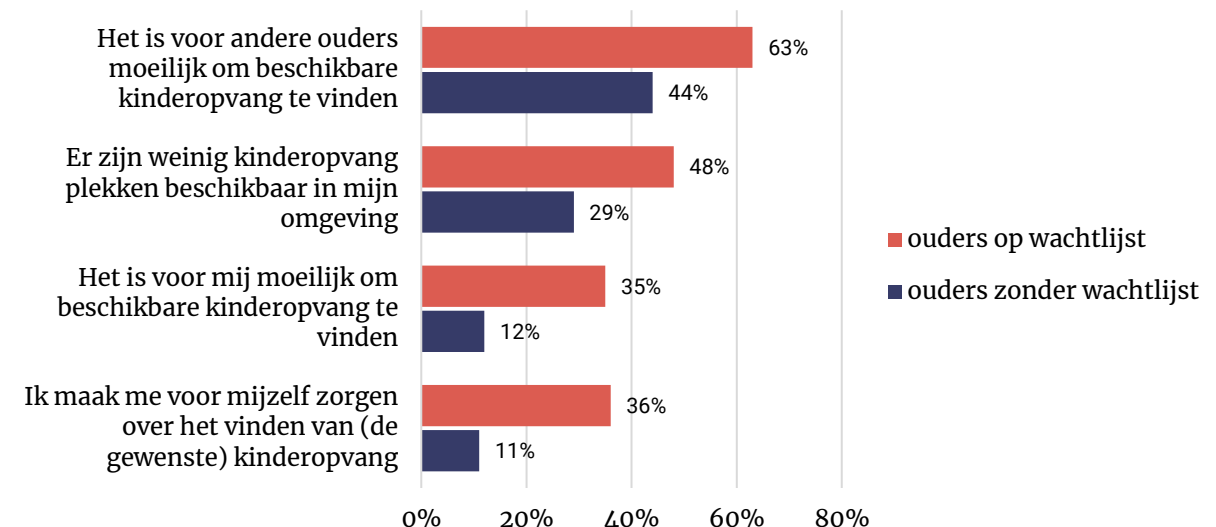
Net als in de vorige metingen zien we dat ouders op een wachtlijst kritischer zijn over de beschikbare kinderopvang dan ouders die niet op een wachtlijst staan. Dit heeft niet alleen betrekking op hun eigen situatie. Zo denken ouders op een wachtlijst, vaker dat het voor andere ouders moeilijk is om kinderopvang te vinden (63%) dan ouders die niet op een wachtlijst staan (44%). Ook vinden ouders op een wachtlijst vaker dat er weinig plekken in hun omgeving zijn op de kinderopvang (48%) dan ouders die niet op een wachtlijst staan (29%).

Onder ouders die op een wachtlijst staan, vindt een derde (35%) dat het voor hen moeilijk is om beschikbare kinderopvang te vinden. Onder ouders die *niet* op een wachtlijst staan is dit minder: 12 procent denkt dat dit moeilijk voor hen is.

Ruim een derde van de ouders op een wachtlijst maakt zich zorgen over het vinden van (de gewenste) kinderopvang voor henzelf. Van de ouders die *niet* op een wachtlijst staan, maakt maar 11 procent zich zorgen over het vinden van (de gewenste) kinderopvang – minder dan ouders die wel op een wachtlijst staan.

Het aandeel ouders op een wachtlijst dat het met deze stellingen eens is, is iets groter dan in december 2023 (6 tot 8 procentpunt).

Figuur 4.7 Stelling over vinden van kinderopvang (% (helemaal) mee eens), uitgesplitst naar ouders op wachtlijst (n=320) en ouders die niet op een wachtlijst staan (n=1.592)

Helpt zou meer gaan werken zonder wachtlijst, helpt niet

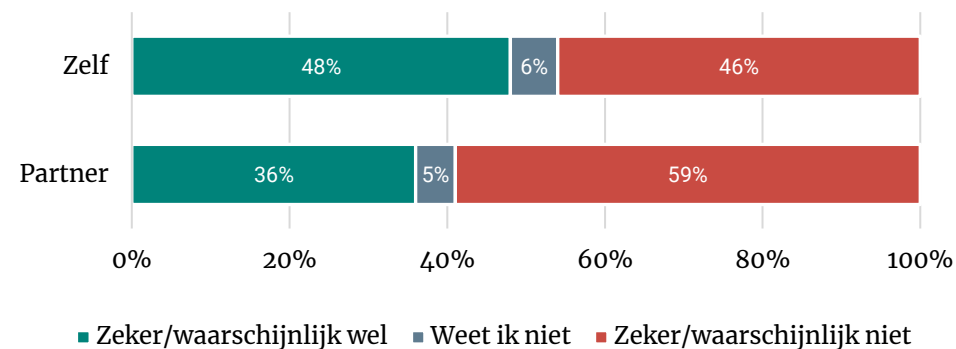
Ouders die op een wachtlijst staan, betaald werk doen en aangeven dat zij vanwege de wachtlijst minder werken, andere dagen of uren werken of meer thuis werken, zijn gevraagd of zij meer uren zouden gaan werken als zij *niet* op een wachtlijst zouden staan.*

In figuur 4.8 zien we dat 47 procent (waarschijnlijk) wel meer uren zou gaan werken als zij niet op een wachtlijst zouden staan. Een bijna even grote groep (46%) zegt dat zij dit (waarschijnlijk) niet zouden doen.

Hetzelfde is gevraagd over hun partner met betaald werk. Als deze ouders niet op een wachtlijst zouden staan, zou 36 procent van de partners (waarschijnlijk) meer uren gaan werken. Echter zou 59 procent van de partners dit (waarschijnlijk) niet gaan doen.

Ouders en partners die minder uren per week werken, zouden eerder meer gaan werken. Mannen zouden minder vaak extra werken, als de partner een vrouw is, zou deze vaker meer gaan werken dan als de partner een man is. Deze verschillen tussen groepen zijn echter indicatief vanwege het lage aantal waarnemingen.**

Figuur 4.8 Respondent/partner werkt wel: zou u / uw partner meer uren gaan werken als u niet op een wachtlijst zou staan? (n=97 / 92)

* Dit is ook gevraagd aan ouders die geen betaald werk doen, deze groep is te klein om uitspraken over te doen (respondent n=5; partner n=6).

** Aantal waarnemingen per categorie subgroep (geslacht, geslacht partner, aantal uren werkzaam per week) is te laag (n<50).

Ouders die meer zouden werken zonder wachtlijst, zouden gemiddeld 10 uur extra werken

Ouders die (waarschijnlijk) meer uren zouden gaan werken als zij niet op een wachtlijst zouden staan, is gevraagd hoeveel meer uren dit zouden zijn. Hetzelfde is gevraagd over hun partner. Vanwege het kleine aantal waarnemingen (n=45; n=31) zijn deze resultaten indicatief.

Ouders zouden gemiddeld 9,7 uur meer gaan werken zonder wachtlijst. Het vaakst genoemde aantal extra uren: dertig procent zou 8 uur meer gaan werken, twintig procent zou 4 uur meer gaan werken.

Ouders schatten in dat hun partner gemiddeld 7,2 uren meer zou gaan werken. Het vaakst noemt men dat hun partner 4 uur meer zou gaan werken (35%), gevolgd door 8 uur (23%).

Tabel 4.1 Aantal uren dat respondent of partner (meer) zou gaan werken zonder wachtlijst (ouders die meer uren zouden gaan werken zonder wachtlijst)

	Zelf (n=45)	Partner (n=31)
Gemiddeld	9,7 uur	7,2 uur
Vaakst genoemd	8 uur (30%)	4 uur (35%)
	4 uur (20%)	8 uur (23%)
	10 uur (11%)	10 uur (12%)

Derde tevreden over communicatie over wachttijd

Ruim een derde van de ouders die op een wachtlijst staan, is tevreden over de communicatie over de wachtlijst. Drie op de tien ouders zijn hier neutraal over en een ongeveer even grote groep is ontevreden.

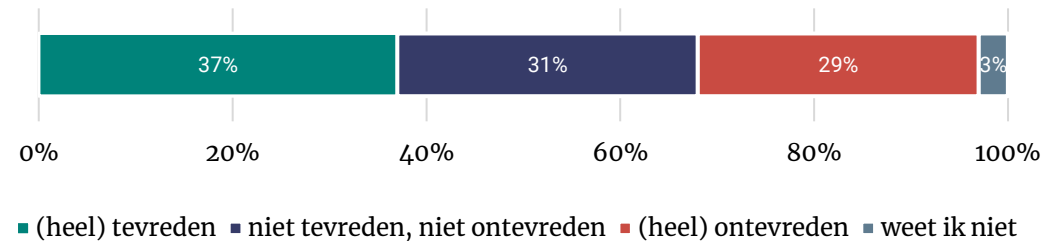
Veel ouders lichten toe dat zij geen updates ontvangen en niet weten hoe lang het nog duurt voordat er plek is. Sommigen noemen dat het proces niet transparant is. Een deel van de ouders wordt wel op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

- “Geen indicatie hoe lang het nog duurt, geen perspectief.”
- “Weinig communicatie, weten niet waar we aan toe zijn.”
- “Het is niet transparant, je moet er achteraan bellen voor je weet hoe het ervoor staat en je hoort regelmatig dat ouders die er achteraan zaten voorrang hebben gekregen Het is duidelijk wanneer we aan de beurt zijn.”
- “We worden op de hoogte gehouden via de mail. Zou wel frequenter mogen.”

Verschillen tussen groepen

Ouders met kinderen tot 4 jaar zijn vaker tevreden dan ouders met alleen kinderen van 4 t/m 11 jaar. Moeders zijn vaker ontevreden (34%) dan vaders (21%). Ouders woonachtig in regio West zijn vaker ontevreden over de communicatie (34%) dan ouders uit Noord (7%).

Figuur 4.9 In hoeverre bent u tevreden over de communicatie over de wachtlijst? (n=320)

5. Tevredenheid met kinderopvang

Ouders beoordelen kinderopvang positief

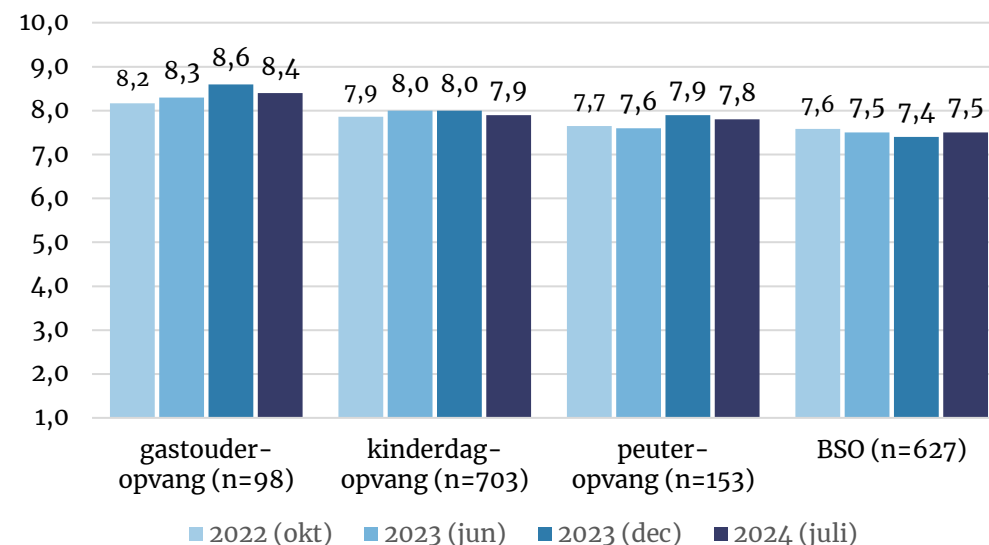
Ook in juli 2024 geven ouders gemiddeld hoge cijfers voor de opvang waar zij gebruik van maken. De gastouderopvang krijgt opnieuw de hoogste score (8,4) en de buitenschoolse opvang de laagste (7,5). Gastouderopvang wordt hoger beoordeeld dan de andere vormen van formele opvang.

Een klein deel van de ouders is minder te spreken over de opvang en geeft een onvoldoende (een 5 of lager) voor de peuteropvang (6%), gastouderopvang (6%), buitenschoolse opvang (6%) of kinderdagopvang (5%).

Verschillen tussen groepen

De kinderdagopvang wordt hoger beoordeeld door ouders met een hogere opleiding. De kinderdagopvang en buitenschoolse opvang krijgen gemiddeld een hoger oordeel door ouders die niet op een wachtlijst staan.

Figuur 5.1 Rapportcijfer voor de kinderopvang die men gebruikt

Gastouderopvang meeste mogelijkheden voor ruilen

Veel ouders hebben de mogelijkheid om (soms) dagen te ruilen of bij te kopen op de opvang (figuur 5.2). Bij de gastouderopvang is dit, net als eerdere metingen, het vaakst mogelijk. Echter is het aandeel dat *altijd* kan ruilen op de gastouderopvang, wel gedaald.

De gastouderopvang wordt gevolgd door de buitenschoolse opvang en de kinderdagopvang. Het aandeel ouders dat *niet* kan ruilen bij de kinderopvang, is iets afgenomen ten opzichte van de eerste twee metingen. Op de peuteropvang is ruilen of bijkopen het minst vaak mogelijk: een kwart zegt dat dit niet kan. Tegelijkertijd is de groep die zegt dat ruilen vaak mogelijk is op de peuteropvang, toegenomen.

Ouders die aangeven om (soms) de mogelijkheid te hebben om dagen te ruilen of bij te kopen, maken hier het vaakst gebruik van bij de gastouderopvang (71%) en de kinderdagopvang (67%). Voor de buitenschoolse opvang is de groep die hier gebruik van maakt zestig procent. Bij de peuteropvang is het gebruik hiervan het laagst (45%) (tabel 5.1).

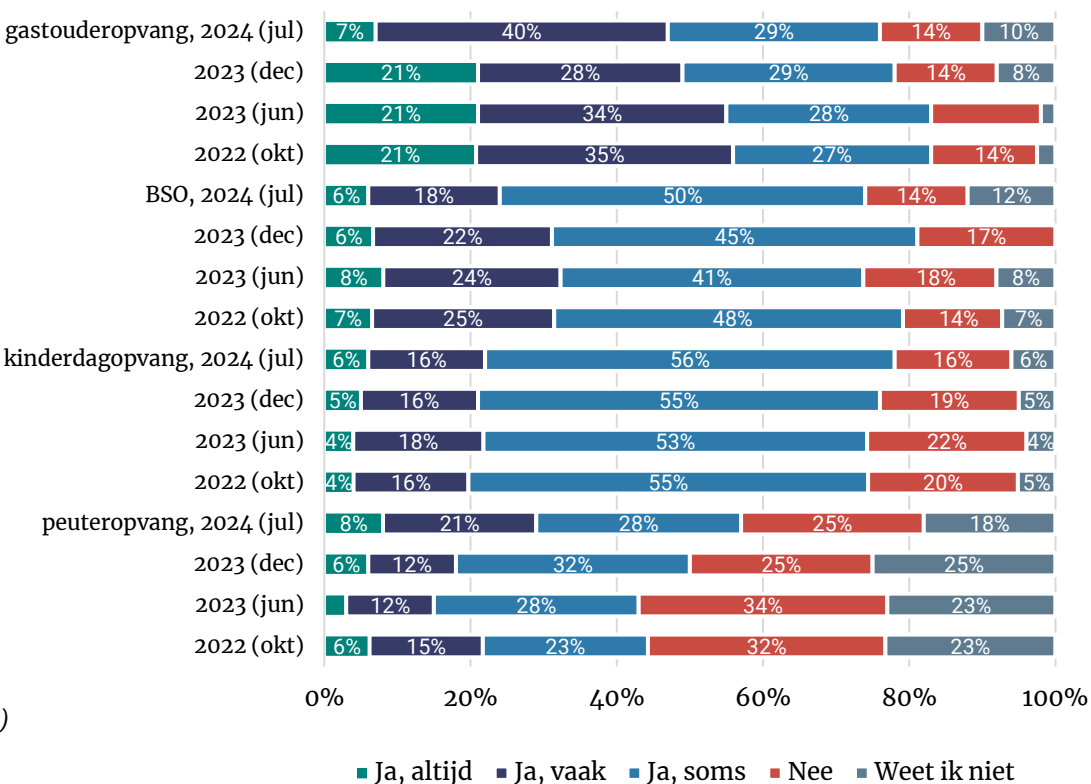
Verschillen tussen groepen

Ouders uit de regio Noord hebben vaker de mogelijkheid om te ruilen of dagen bij te kopen bij de kinderdagopvang dan ouders uit regio West. Ouders met een relatief hoog inkomen maken vaker gebruik van deze mogelijkheid (75%).

Tabel 5.1 Percentage ouders dat wel eens dagen ruilt/bijkoopt (van het aantal ouders waarbij dit (soms) mogelijk is: gastouder n=50, dagopvang n=390, buitenschoolse opvang n=284, peuteropvang n=35)

	Gastouderopv.	Kinderdagopv.	BSO	Peuteropv.
2024 (jul)	71%	67%	60%	45%
2023 (dec)	67%	66%	54%	37%
2023 (jun)	78%	76%	66%	30%
2022 (okt)	73%	67%	65%	38%

Figuur 5.2 Is het mogelijk om dagen op de opvang te ruilen en/of bij te kopen? (gastouderopvang n=98; buitenschoolse opvang n=627; dagopvang n=703; peuteropvang n=153)

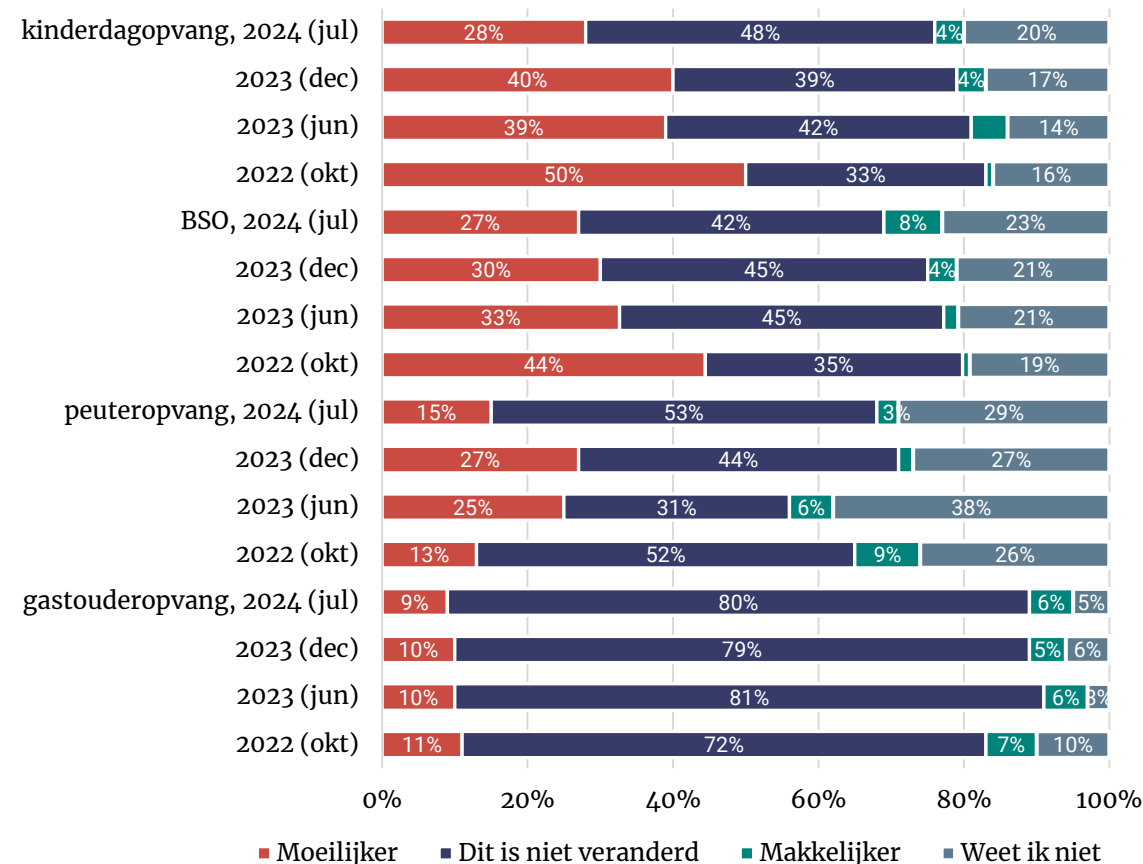
Flexibiliteit van opvang lijkt stabiel

Van de ouders waarbij ruilen of bijkopen (soms) mogelijk is op de kinderdagopvang, geeft ruim een kwart aan dat dit het afgelopen half jaar moeilijker is geworden. Dit is minder dan eerdere metingen. Bijna de helft (48%) zegt dat het niet veranderd is, meer dan de vorige meting.

Voor de buitenschoolse opvang ervaart eveneens ruim een kwart van de ouders dat het moeilijker is geworden om te ruilen of bij te kopen (27%). Acht procent vindt dat het makkelijker is geworden, meer dan vorige metingen. Voor de peuteropvang is dit 15 procent. Ruim de helft heeft geen verandering waargenomen, meer dan in juni 2023.

De gastouderopvang lijkt het meest stabiel te zijn; nog steeds ziet een grote meerderheid geen verandering.

Figuur 5.3 Is het de afgelopen 6 maanden moeilijker of makkelijker geworden om dagen op de opvang te ruilen en/of bij te kopen? (dagopvang n=556; buitenschoolse opvang n=475; peuteropvang n=79; gastouderopvang n=73)

6. Vaccinaties

Twee derde maakt zich zorgen om dalende vaccinatiegraad

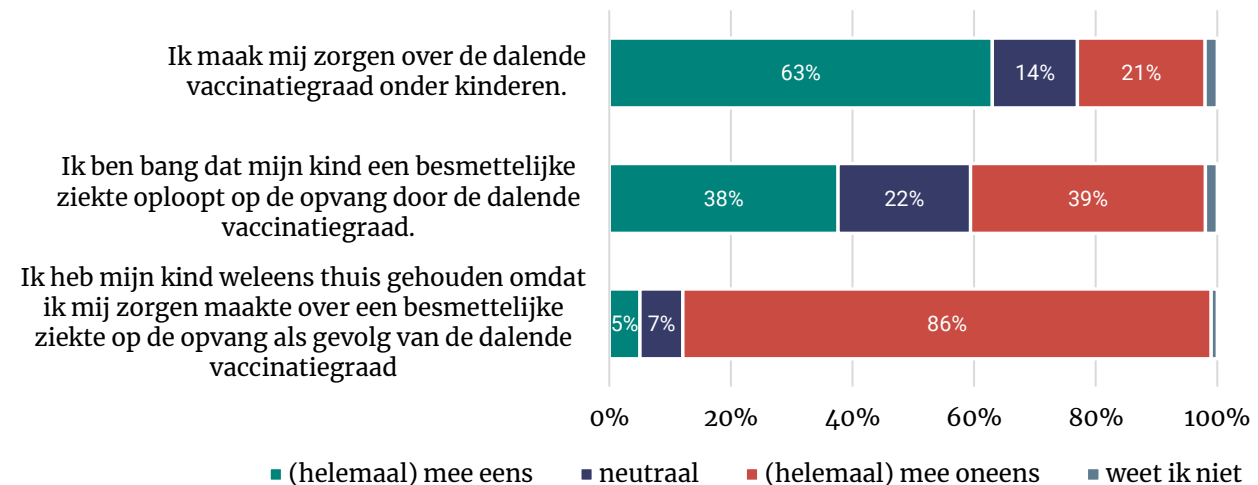
Bijna twee derde van de ouders met een vorm van formele opvang, maakt zich zorgen over de dalende vaccinatiegraad onder kinderen. Een vijfde maakt zich hier geen zorgen over. Minder ouders zijn bang dat hun kind een besmettelijke ziekte oploopt op de opvang door de dalende vaccinatiegraad (38%). De groep die zich hier geen zorgen over maakt, is even groot (39%).

De meeste ouders (86%) houden hun kind *niet* thuis vanwege deze zorgen. Vijf procent heeft dit wel eens gedaan.

Verschillen tussen groepen

Ouders met jongere kinderen (0 tot 4 jaar) maken zich meer zorgen over de dalende vaccinatiegraad dan ouders met oudere kinderen. Ook ouders met een hogere opleiding en een hoger inkomen maken zich relatief veel zorgen hierover.

Figuur 6.1 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (n=1301)

Meerderheid voor verplichte vaccinaties

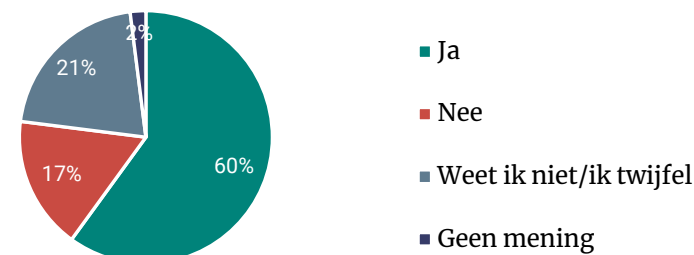
Zestig procent van de ouders met een vorm van formele opvang vindt dat kinderen verplicht gevaccineerd moeten zijn voordat zij gebruik mogen maken van opvang. Een groep van 17 procent is het hier niet mee eens, een vijfde twijfelt en 2 procent heeft geen mening.

Ouders die vinden dat het vaccineren verplicht moet zijn, vinden met name dat de overheid en/of kinderopvangorganisaties dit zelf mogen beslissen (77%). Een kwart vindt dat medewerkers van de opvang dit mogen beslissen en eveneens een kwart vindt dat oudercommissies dit mogen beslissen.

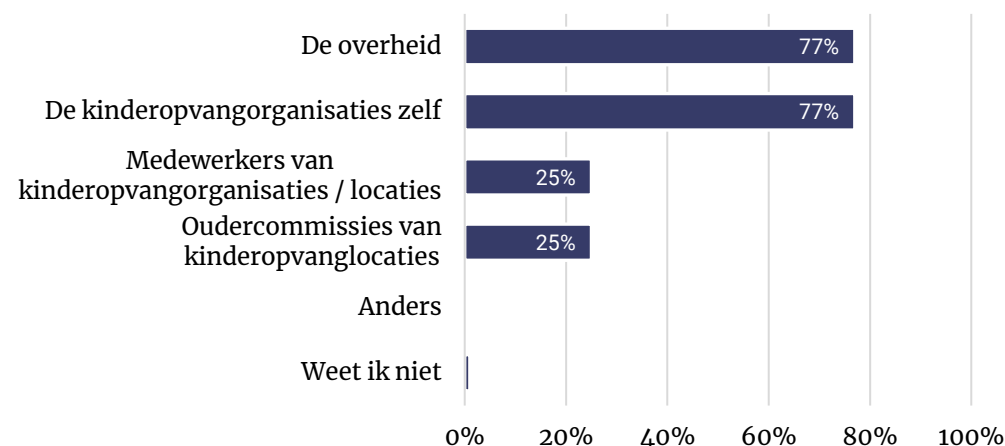
Verschillen tussen groepen

Ouders met jongere kinderen (0 tot 4 jaar) en ouders met een hogere opleiding vinden vaker dat vaccineren verplicht moet zijn.

Figuur 6.2 Vindt u dat kinderen verplicht gevaccineerd moeten zijn voordat zij gebruik mogen maken van de opvang? (n=1301)

Figuur 6.3 Wie mag beslissen of niet-gevaccineerde kinderen geweigerd mogen worden op de opvang? (meerdere antwoorden mogelijk) (n=799)

7. Incidenten

Meerderheid geen kennis van beleid rondom incidenten

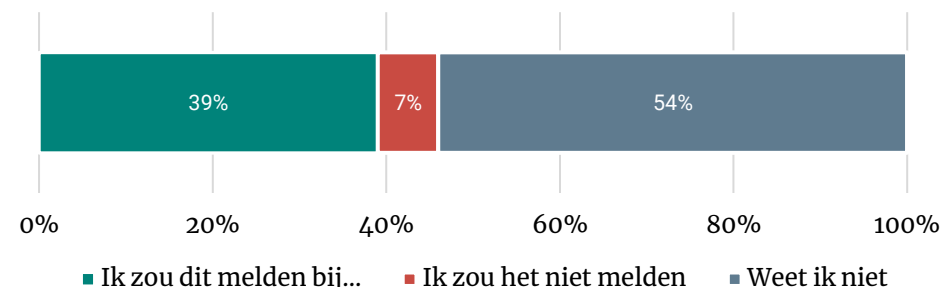
Als er een incident zou plaatsvinden op de opvang en de organisatie neemt geen verbetermaatregelen, weet de helft (54%) van de ouders met opvang niet waar zij dit zouden melden (figuur 7.1). Zeven procent zou het helemaal niet melden en 39 procent weet wel waar zij dit zouden melden. Deze laatste groep zou dit melden bij onder andere de opvanglocatie, de overkoepelende organisatie, de gemeente, de GGD / inspectie, de overheid of de oudercommissie.

De meerderheid van de ouders met een vorm van formele opvang, is *niet* op de hoogte van het beleid rondom incidenten bij de opvangorganisatie (69%). Een vijfde (22%) is dit wel.

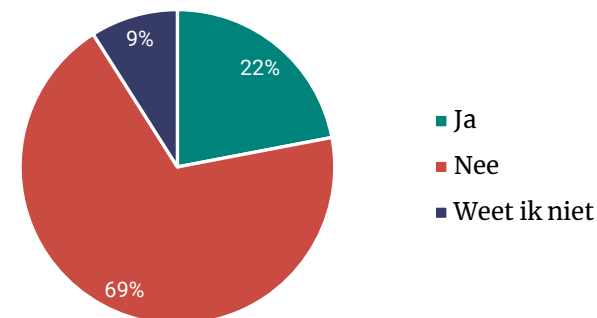
Verschillen tussen groepen

Hoger opgeleiden weten vaker waar zij een incident zouden melden. Vrouwen zijn vaker dan mannen op de hoogte van het beleid rondom incidenten, evenals ouders met jongere kinderen (0 tot 4 jaar).

Figuur 7.1 Als een incident plaatsvindt op de kinderopvang en de kinderopvangorganisatie neemt volgens u geen verbetermaatregelen, waar zou u dit incident dan melden? (n=1301)

Figuur 7.2 Bent u op de hoogte van het beleid rondom incidenten bij uw kinderopvangorganisatie? (n=1301)

8. Ouderbetrokkenheid

Merendeel ouders bespreekt opvoeding met PM'ers

Meer dan acht op de tien ouders met een vorm van formele opvang praten vaak met de pedagogisch medewerkers (of gastouders) als zij hun kind komen brengen of halen. Zes op de tien ouders bespreken met hen (ook) de opvoeding of ontwikkeling van hun kind. Een kleinere groep (42%) ziet de pedagogisch medewerkers (of gastouders) als partners in de opvoeding; drie op de tien is het hier niet mee eens.

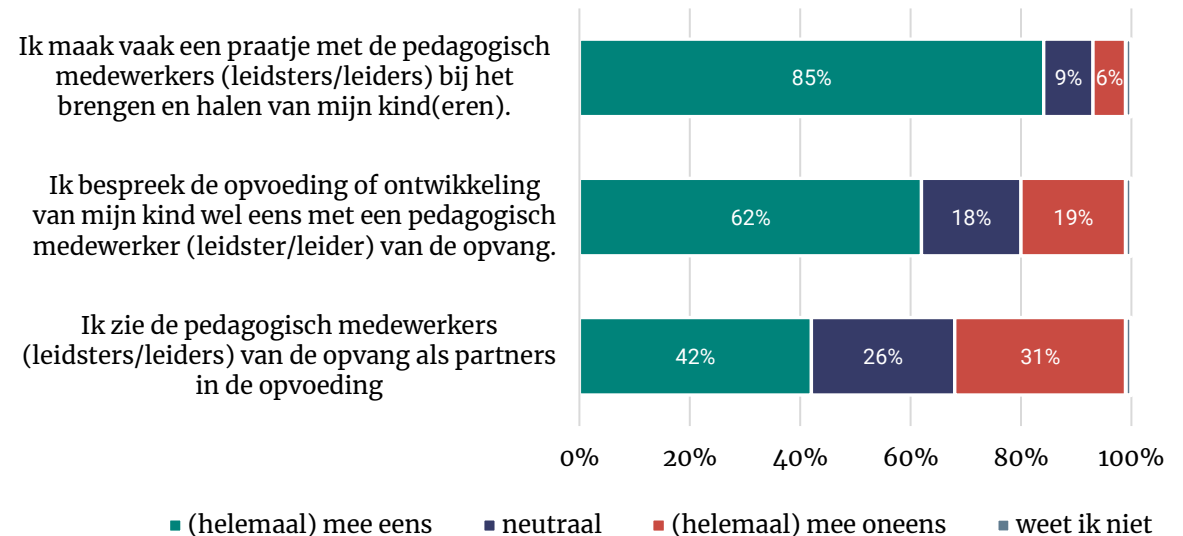
Ouders lichten toe waarom zij de pedagogisch medewerkers wel of niet als partners in de opvoeding zien. Een deel benoemt dat hun kind daar veel tijd doorbrengt en dat de medewerkers hem/haar daardoor goed kennen. Een deel vindt echter dat de opvoeding de verantwoordelijkheid van de ouders is. Sommigen zeggen dat hun kind te weinig op de opvang is.

- “Twee volle dagen met je kind, leert hij bijzonder veel van.”
- “Het is prettig om af te stemmen over de ontwikkeling en wat in dit geval onze kinderen nodig hebben.”
- “Bij de opvang kun je niet de verantwoording van de opvoeding neerleggen, dit hoort bij jou als ouder.”
- “Zij zouden zich niet bezig hoeven houden met opvoedtaken.”
- “Daarvoor is mijn kind te weinig daar.”

Verschillen tussen groepen

Vaders maken minder vaak een praatje bij het brengen en ophalen, net als ouders met kinderen van 4 tot 12 jaar. Ook bespreken zij de opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen minder vaak, net als hoger opgeleide ouders. Meer ouders met kinderen vanaf 4 jaar zien pedagogisch medewerkers *niet* als partners in de opvoeding.

Figuur 8.1 Stellingen over pedagogische medewerkers (n=1174; zonder 'niet van toepassing')

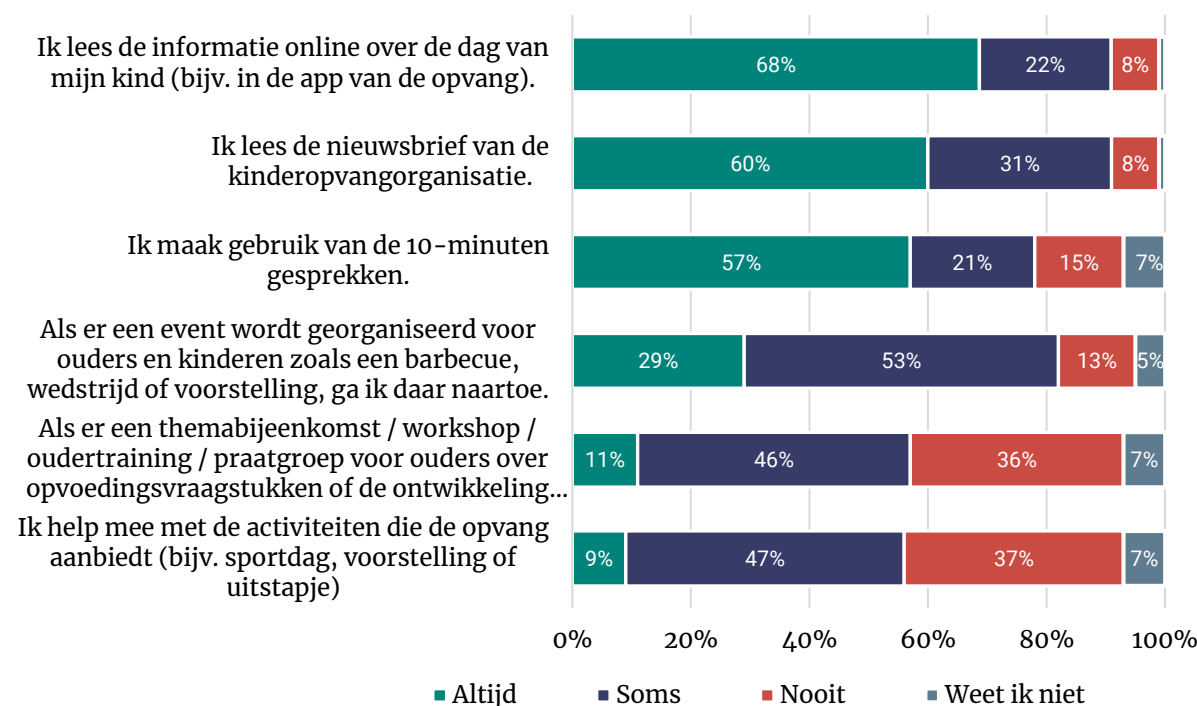
Informatie veelal via nieuwsbrief en apps

Twee derde van de ouders leest altijd de nieuwsbrief van de kinderopvangorganisatie, zes op de tien lezen online info over de dag van hun kind, bijvoorbeeld in de app. Respectievelijk 22 en 31 procent doet dit soms. Meer dan de helft van de ouders maken altijd gebruik van de 10-minuten gesprekken, 21 procent soms. Drie op de tien ouders bezoeken evenementen (altijd) en 53 procent doet dit soms. Minder ouders gaan naar themabijeenkomsten of workshops/trainingen of helpen mee aan activiteiten die de opvang aanbiedt. Moeders maken over het algemeen vaker gebruik van de activiteiten en faciliteiten dan vaders.

Niet aangeboden, wel behoefte aan?

- Bij één op de drie worden er geen 10-minuten gesprekken aangeboden op de kinderopvang. Een merendeel (61%) heeft hier ook geen behoefte aan; een kwart heeft dit wel en 15 procent weet het niet. Ouders lichten toe dat zij hier geen behoefte aan hebben omdat ze bij het brengen en halen de leidsters spreken en bijzonderheden horen als dat het geval is. Sommigen lijkt het fijn om hier uitgebreider bij stil te staan in een 10-minuten gesprek.
- Bij een kwart worden er geen themabijeenkomsten etc. aangeboden op de kinderopvang. Een merendeel (67%) heeft hier ook geen behoefte aan; 9 procent heeft dit wel en een kwart weet het niet.
- Bij een op de drie biedt de kinderopvang geen activiteiten aan zoals een sportdag, een voorstelling of uitstapjes. Als deze wel georganiseerd zouden worden, zou 8 procent altijd en 60 procent soms meehelpen.

Figuur 8.2 Stellingen over ouderbetrokkenheid (nmin=779, excl. de categorie 'wordt niet aangeboden/georganiseerd')

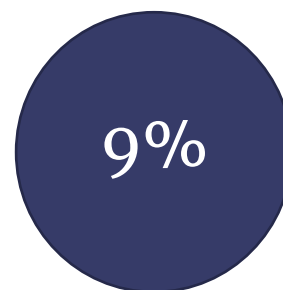
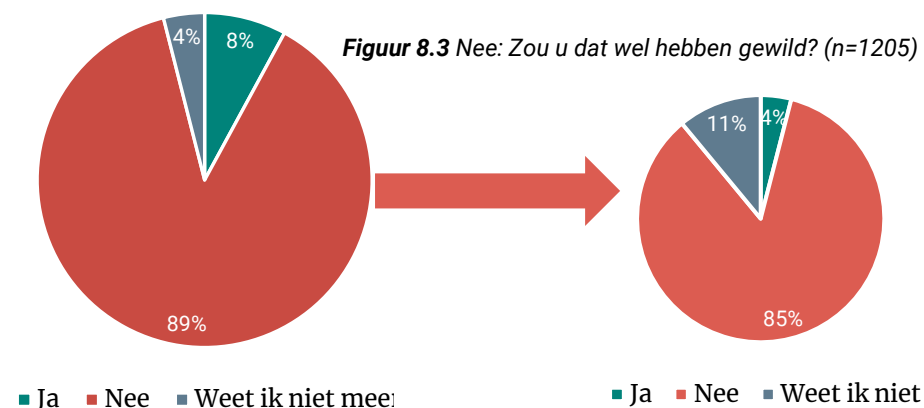
Merendeel geen behoefte aan huisbezoek voor kennismaking

Acht procent van de ouders met kinderopvang ontving voorafgaand aan de start van kinderopvang een huisbezoek om kennis te maken. Vrijwel iedereen (99%) heeft goede ervaringen met dit gesprek. Bijna negen op de tien ouders hadden geen huisbezoek en 4 procent weet het niet meer. Een ruime meerderheid van de ouders (85%) die geen huisbezoek heeft gehad, heeft hier ook geen behoefte aan.

Negen procent van ouders is lid (geweest) van de oudercommissie of medezeggenschapsraad van de kinderopvang. Dit zijn iets vaker moeders (11%). Deelname aan een oudercommissie is voor sommigen een gewaardeerde kans op betrokkenheid en inzicht bij de kinderopvang, maar ook voor een deel geldt dat ze de daadwerkelijke invloed en impact beperkt vinden. Gebrek aan serieuze overweging door het management, lage participatie en het gevoel dat de commissie meer voor de schijn dan voor echte input bestaat, wordt door meerdere ouders genoemd. Enkele toelichtingen:

- "Het is fijn om op de hoogte te zijn van de lopende zaken binnen de organisatie en ook om medezeggenschap te hebben over een aantal punten."
- "Er werd niet of nauwelijks geluisterd naar het advies van de oudercommissie. Daardoor gaf onze inzet weinig voldoening."
- "Er zijn nauwelijks commissieleden te vinden voor de oudercommissie, daarom zijn wij nu niet operationeel als oudercommissie, vanwege te weinig leden."
- "Het was goed om mee te denken en te adviseren, maar uiteindelijk veel gepraat waarmee er niets werd gedaan"

Figuur 8.3 Heeft de opvang vooraf bij u een huisbezoek afgelegd om kennis te maken? (n=1301)

is lid (geweest) van de oudercommissie of medezeggenschapsraad van de kinderopvang

9

Bijlage

Technische informatie (I)

Methode: vragenlijst

Voor deze meting is deels de vragenlijst gebruikt die voor de eerste meting is opgesteld. Deze is destijds in samenspraak met het ministerie van SZW opgesteld en door Ipsos I&O getest door middel van test-interviews. Een aantal vragen komen iedere meting terug om de ontwikkelingen te volgen. Een deel bestaat uit mogelijk eenmalige vragen over op dit moment actuele/relevante thema's.

Terugkerende onderwerpen

Thema's die deze meting opnieuw zijn uitgevraagd: gebruik opvang, voorkeur opvang, wachtlijsten, tevredenheid en het ruilen/bijkopen van dagen op de opvang.

Nieuw deze meting

Deze meting zijn de volgende onderwerpen toegevoegd:

- Aanvullende vragen over het effect van wachtlijsten;
- Vaccinaties;
- Incidenten op de opvang;
- Ouderbetrokkenheid.

Analyse

De antwoordcategorie 'niet van toepassing' is (tenzij anders aangegeven) buiten de analyse gehouden. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen. Bij de analyse is zoveel mogelijk gekeken naar relevante verschillen tussen subgroepen op basis van achtergrondkenmerken, zoals opleidingsniveau, regio, inkomen, werk- en gezinssituatie en vorm van opvang. Zie de bijlage voor een overzicht van achtergrondkenmerken van de respondenten. Daarnaast vergelijken we de resultaten met de eerste en tweede meting.

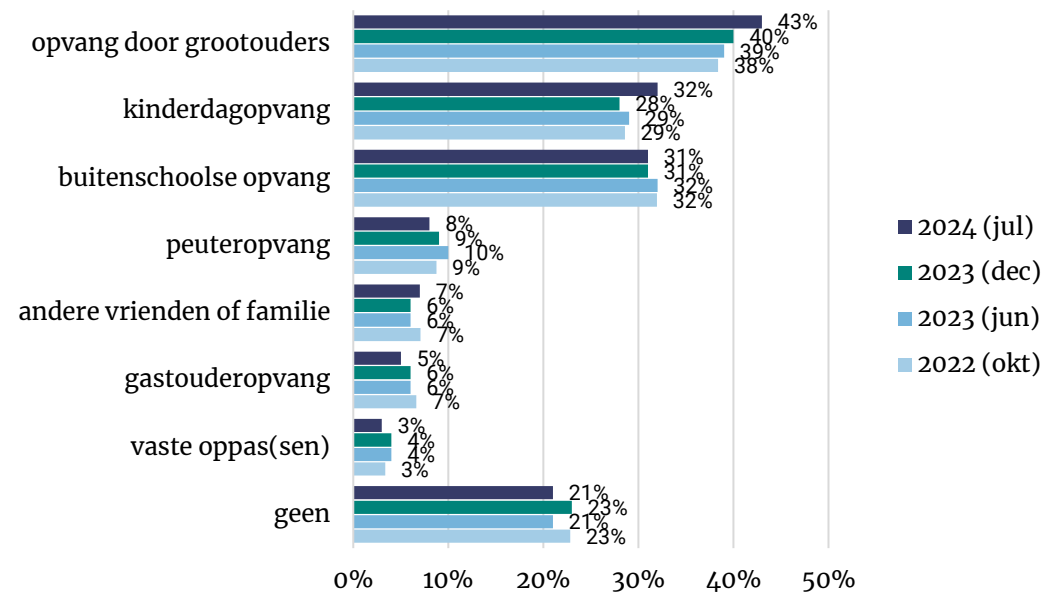
De verschillen worden alleen beschreven in de tekst indien er sprake is van een significant verschil. Een significant verschil betekent dat het voor minimaal 95 procent zeker is dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

Technische informatie (II)

Verdeling naar soort opvang

Figuur 1.1 toont de verdeling in de steekproef van ouders naar gebruik van verschillende soorten opvang. Aanststaende ouders zonder kinderen zijn hier niet in meegenomen. Opnieuw maken de meeste ouders gebruik van opvang door grootouders (43%). Daarna volgen kinderdagopvang (32%) en buitenschoolse opvang (31%). Ouders kunnen meerdere vormen van opvang gebruiken.

Figuur 1.1 Vormen van kinderopvang onder ouders in de steekproef (n=1.887), meerdere antwoorden mogelijk

Achtergrondkenmerken

Kenmerk	Ongewogen n	%	Gewogen n	%
Geslacht				
- Man	- 742	- 39%	- 957	- 50%
- Vrouw	- 1.167	- 61%	- 952	- 50%
- X/genderneutraal	- 0	- 0%		
Opleiding				
- Laag	- 72	- 4%	- 162	- 8%
- Middelbaar	- 410	- 21%	- 864	- 47%
- Hoog	- 1.430	- 75%	- 885	- 46%
- Onbekend	- 6	- 0%	- 6	- 0%
Bruto jaarinkomen huishouden				
- Laag: Minimum en beneden modaal	- 89	- 5%	- 123	- 6%
- Midden: (bijna) modaal tot 2 keer modaal	- 827	- 44%	- 945	- 50%
- Hoog: Twee keer modaal of meer	- 806	- 42%	- 655	- 35%
- Weet ik niet/wil ik niet zeggen	- 175	- 9%	- 171	- 9%
Regio				
- Noord	- 245	- 13%	- 185	- 10%
- Oost	- 527	- 28%	- 401	- 21%
- West	- 708	- 37%	- 888	- 46%
- Zuid	- 432	- 23%	- 438	- 23%
Leeftijd kind				
- Alleen kinderen 0 t/m 4 jaar	- 584	- 33%	- 517	- 29%
- Alleen kinderen 4 t/m 11 jaar	- 921	- 52%	- 982	- 55%
- Kinderen zowel 0-4 jaar als 4-11 jaar	- 274	- 15%	- 275	- 16%

Kenmerk	Ongewogen n	%	Gewogen n	%
Gezinsvorm				
- Eénouder gezin	- 164	- 9%	- 188	- 10%
- Tweeouder gezin	- 1703	- 89%	- 1.650	- 86%
- Meerouder gezin	- 29	- 2%	- 45	- 2%
- Weet ik niet	- 16	- 1%	- 29	- 2%
Werksituatie ouders				
- Beide ouders werken (partner aanwezig)	- 1544	- 81%	- 1.472	- 77%
- Eén ouder werkt (partner aanwezig)	- 162	- 8%	- 189	- 10%
- Geen ouder werkt (partner aanwezig)	- 26	- 1%	- 33	- 2%
- Geen partner (respondent werkt)	- 152	- 8%	- 177	- 9%
- Geen partner (respondent werkt niet)	- 28	- 1%	- 40	- 2%
Ontvangt u kinderopvangtoeslag (onder ouders met formele opvang)				
- Ja	- 1196	- 92%	- 1072	- 89%
- Nee	- 79	- 6%	- 96	- 8%
- Weet ik niet	- 14	- 1%	- 21	- 2%
- Wil ik niet zeggen	- 12	- 1%	- 13	- 1%
Zwanger				
- Ja	- 153	- 8%	- 151	- 8%
- Nee	- 1759	- 92%	- 1761	- 92%
Groep naar opvangvorm				
- Formele opvang	- 1301	- 68%	- 1202	- 63%
- Alleen informele opvang	- 259	- 14%	- 289	- 15%
- Geen opvang	- 327	- 17%	- 388	- 20%
- Zwanger zonder kinderen	- 25	- 1%	- 33	- 2%
Totale respons	1.912	100%	1.912	100%